

MIJN JAREN OP DE CHRISTELIJKE SCHOOL (1950-1958).

Ik ben Barend Hess, in 1946 geboren in Duivendrecht en ik heb 8 jaar op de christelijke school gezeten. Eerst twee jaar kleuterschool en daarna zes klassen lagere school.

De eerste herinneringen, die bij mij opkomen zijn: gemoedelijke, dorpse sfeer, traditioneel (ouderwets) onderwijs, discipline, maar niet streng, grote klassen, natuurlijk christelijk, maar zeker niet overheersend, veilig en geborgen. Kortom, echt jaren vijftig! Ik heb er na al die jaren nog een goed gevoel over en denk met veel plezier terug aan dorp, school en kerk.

Ik heb de verhalen van Henk v.d. Beukel, Fred Kelpin en anderen over hun schooltijd met veel genoegen gelezen. Ik ben wat jonger en kan misschien nog wat andere dingen vertellen.

Mijn moeder, ook geboren in Duivendrecht in 1920 (ze leeft nog en woont in 't Reijgersbosch), had ongeveer 30 jaar eerder ook op de - toen net nieuwe - school gezeten en mijn ouders kenden een paar juffen en hun ouders weer via de christelijke kerk.

In mijn tijd zaten mijn broers Dick en Onno en 7 neven en nichten en diverse vriendjes van mij ook op school. Het was vanaf het begin dus erg vertrouwd daar. Veel kinderen, ik denk zeker een derde, kwamen van buiten het dorp, van boerderijen in de Bijlmer en het Gein. Die moesten een heel eind fietsen, maar de meesten kwamen gewoon lopend naar school. Net als ik, want ik woonde lekker dichtbij in de Populierstraat. Het schoolplein was best groot, je kon er spelen en voetballen, maar het was altijd goed vol als je er 's morgens aankwam.

Om 9 uur werd elke klas keurig in een rij door de juf of meester naar binnen gebracht. Er waren 4 lokalen en een apart gebouwtje voor de kleuters. In totaal ongeveer 200 kinderen. Je zat dus altijd met 2 klassen in één lokaal. Lekker vol, maar altijd stil als het moest! Van de oude kolenkachels herinner ik me dat die vooral op maandagmorgen nog heel koud waren. En bij strenge vorst was het ook niet echt warm. Niemand maakte er een probleem van. We zaten twee aan twee op houten bankjes met lessenaar, waarin ruimte was voor een potje inkt. We schreven met die mooie kroontjespennen. Ik geloof niet dat we ooit een balpen gebruikten. Aan de muur hingen van die mooie kleurplaten met afbeeldingen uit de vaderlandse geschiedenis of de natuur.

Van de kleuterschool weet ik niet veel meer. Plakken en knippen deden we vaak, speelgoed of ander lesmateriaal was er volgens mij nauwelijks. Een heel grote klas met twee lieve juffen. Op de foto kan je dat goed zien: 45 kinderen met links juf Toos v. Eijk en rechts juf Hannie Burger. Ik zit op de tweede rij van onderen, tweede van rechts en was toen 4 jaar, toen al de kleinste van de klas en dat is die 8 jaar zo gebleven! De foto moet in 1950 of 1951 zijn genomen. In het verhaal over Toos v. Eijk staat de foto ook. Daar las ik dat juf Toos toen nog maar 16 jaar was (ze is in 1934 geboren), zo jong en dan al zoveel kinderen onder haar hoede! Een paar namen, die ik nu nog weet zijn: Gijs v. Mourik (bij juf Toos), Peter Veeling, Wim v. Wichen, Max Moerman (met hem zat ik later op de HBS), Hennie Beukema (uit de Kloosterstraat) en Janneke Veenema (een nichtje van mij). Met vier van deze kinderen zat ik 8 jaar later ook in de zesde klas. Max, Hennie en Janneke zie ik af en toe nog. We speelden buiten op een grasveldje en in een grote overdekte houten zandbak. Op het schoolplein mochten we niet komen, dat was voor de grote kinderen.

Toen ik in 1952 naar de eerste klas ging werd de geliefde hoofdmeester A. Grimme (1933-1953) net opgevolgd door meester J.A. den Ouden (1953-1973). Ik kreeg de lieve, heel ervaren Jannie v. Ee als juf. Ik was in het begin erg verlegen en zij wist me goed op mijn gemak te stellen. Toen ik in het ziekenhuis lag kreeg ik van alle klasgenootjes een kaart gestuurd.

Op de foto hieronder sta ik links van haar, verkleed als postbode in een toneelstukje dat we opvoerden. De bovenste 3 kinderen ken ik niet meer. Links van mij staat Sandra Wierdsma (niet van de bekende kruidenier!) uit de Berkenstraat en vóór de juf Robbie v.d. Ruit, die in de Bijlmer woonde. Daarnaast Ada Borst. Gehurkt zitten Annie de Bruijn (daar zat ik later mee op de HBS, ze woonde op de Molenkade) en Peter Veeling (die verhuisde vrij snel uit het dorp).

Na juf v. Ee kreeg ik in de 2e klas juf Waterloo - Pronk (getrouwde vrouwen mochten toen dus wel voor de klas staan!) en in de derde meester B. Folkertsma. Hij kon mooie verhalen vertellen en vertrok later naar Friesland, waar hij vandaan kwam. In de vierde klas kwam meester W. Scherpenzeel, een nieuwe, jonge onderwijzer, die erg zijn best deed ons psalmen, gezangen en andere liederen te leren. Hij had soms wat problemen om orde te houden, maar het ging niet hard tegen hard hoor! In klas 5 en 6 kreeg ik les van meester den Ouden, een rustige, aardige en wijze man, van wie ik veel heb geleerd. Jaren later heb ik per brief nog enige tijd contact met hem gehad tot zijn dood, ik denk ca. 15 jaar geleden.

Gymnastiek kregen we op het schoolplein of later in het PAX - gebouw bij de RK kerk. Dat stelde niet zoveel voor, het was spelen en wat bewegen. Ik was niet erg sportief, dus dat vond ik niet erg! Wel was er af en toe schoolvoetbal tegen "de katholieken". Ik was te klein en niet sterk genoeg, dus werd ik als keeper aangewezen. Schoolzwemmen bestond niet. Jaarlijks hadden we een sportdag met alle scholen uit de gemeente Ouder-Amstel.

Koninginnedag of 5 mei werd gevierd samen met de RK school van meester Bekema: er was een grote optocht met versierde fietsen door het hele dorp met muziek van St. Gregorius. Ik won als tweede prijs eens een dameshorloge met een - vooral door mijn vader - prachtig versierde fiets. Daarna deden we oud-Hollandse spelletjes en kregen snoep.

Eén keer per week had de Boerenleenbank zitting op school en ook ik spaarde met zegeltjes wat geld voor later.

Wat ook op mij veel indruk maakte waren de gesluierde nonnen, die in een taxi op school werden afgeleverd om te stemmen. En dat op een christelijke school!

Ook een hele gebeurtenis was de komst van klaar-overs, die de kinderen veilig naar de overkant van de drukke Rijksstraatweg moesten brengen, onder toezicht van de meester.

Jaren heb ik dat gedaan en je voelde je dan erg groot en belangrijk.

Eens per jaar gingen we op schoolreisje met de bus van Meering (ik zie ze af en toe nog rijden in Amsterdam!). We gingen naar het kristalbad (openluchtwembad) in Bilthoven, een zandverstuiving in het bos (Soesterduinen?) of naar een grote speeltuin. Ik herinner me niet dat ouders mee gingen om te helpen, in de school trouwens ook niet. Andere juffen en meesters gingen mee ter ondersteuning.

Mijn rapportenboekje heb ik nog steeds, met blauwe omslag en de opdracht: "Dit boekje zindelijk en netjes te bewaren". Je kreeg een tiental vakken (waaronder Bijbelsche en Vaderlandsche geschiedenis en Kennis der Natuur) en cijfers voor Vlijt, Gedrag en Netheid. Ook de verzuimde schooltijden werden genoteerd. Vooral lezen vond ik leuk en ook thuis las ik de christelijke boekjes van de zeer bekende schrijver W.G. van de Hulst, zoals "Voetstapjes in de sneeuw". Jammer genoeg heb ik die boekjes niet meer.

In de zesde klas kregen maar 3 van de 21 kinderen na schooltijd extra les en Frans om zich voor te bereiden op de H.B.S. De rest ging naar de MULO of de ambachtsschool en sommigen gingen meteen werken op de boerderij. Ik ben mijn vader eeuwig dankbaar dat hij meester den Ouden heeft overtuigd dat ik ook naar de H.B.S. zou kunnen, want eerst zag die dat nog niet zitten. Je moest overigens wel toelatingsexamen doen om op de H.B.S te komen en wij haalden dat alle drie (Max Moerman, Annie de Bruijn en ik).

Deze foto is genomen in mei/juni 1958, toen we naar “De Bijenkorf” gingen, een soort christelijke jeugherberg in Nunspeet. Dit als afsluiting van de lagere schooltijd. Meester Den Ouden en twee onderwijzeressen gingen mee ter begeleiding. Wat we daar allemaal deden, weet ik niet meer, maar het was een hele belevenis: voor het eerst een hele week van huis in een vreemde omgeving en zonder je ouders!

Op de bovenste rij staan van links naar rechts: 1. Mevr. Bakker (onderwijzeres) 2. Mary Greijdanus (haar vader was politieagent, zij woont nu in Engeland) 3. Mevr. Riemer (onderwijzeres) 4. Annie de Bruijn (woonde op de Molenkade) 5. Hennie Beukema (woonde in de Hortensiastraat) 6. Peter Waaldijk (woonde op de Molenkade) 7. Paula ? 8. Meester Scherpenzeel 9. Janneke Veenema (mijn nicht, woont nu in Diemen) 10. Meester den Ouden.

Op de tweede rij zitten v.l.n.r. 11. meneer van De Bijenkorf 12. Jan Nagel (boerenzoon uit de Bijlmer) 13. Corrie v.Mourik 14. Rita v.Dijk 15. ?? 16. Tini Storm (haar vader was organist in de christelijke kerk) 17. Gaby Schutte (woonde “over het spoor”) 18. Ada Borst.

Onderste rij v.l.n.r. 19. Tom Velthuis (Bijlmerringkade) 20. Rob v.d. Ruit (Bijlmerringkade) 21. Barend Hess 22. Hans Walbeek (zoon van de slager) 23. Max Moerman (Max en Hans waren jarenlang mijn speelkameraden) 24. Herman Rigter (hoek Plataanstr./Populierstr.) 25. Evert Nagel (broer van Jan) 26. Wim v. Wichem (uit de Azaleastraat).

Dit waren wat herinneringen van die goede oude christelijke school in de vijftiger jaren van de vorige eeuw. Op de reünie in september 1992 ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan zag ik veel bekenden. Ik was daar met mijn moeder en mijn tante Jo Nagel (toen woonachtig in Canada, intussen overleden), ook allebei oud-leerlingen van de school.

Dat is alweer 20 jaar geleden, dus het wordt tijd voor een nieuwe reünie!

Barend Hess

bhess@telfort.nl

April 2012